Hertentamen *Groepentheorie* (WISB221). A. Henriques, Maart 2012.

Geef niet alleen anwoorden, maar bewijs al je beweringen.

Opgave 1 Wat is de definitie van een "normaal deelgroep"? **[3pt]** [1pt]
Laat zien dat ieder deelgroep van $\mathbb{Z}$ normaal is. [1pt]
Geef een voorbeeld van een groep G met een deelgroep $H < G$ die niet normaal is. [1pt]

Oplossing: Een deelgroep is normaal als hij en vereniging van conjugatie classen is. Alle conjugatie classen van $\mathbb{Z}$ bestaan uit één element, dus alle deelgroepen zijn normaal. $\langle(1,2)\rangle \not\trianglelefteq S_3$ want $(2,3)\langle(1,2)\rangle(2,3)^{-1} \neq \langle(1,2)\rangle$.

Opgave 2 De groepen G_1, G_2, G_3, G_4 zijn gegeven door: **[3pt]**

$$G_1 = (\mathbb{Z}, +) \qquad G_2 = \langle a, b \,|\, aba^{-1}\rangle \qquad G_3 = (\mathbb{Q}, +) \qquad G_4 = (\mathbb{Q}_+, \times)$$

met $\mathbb{Q}_+$ de verzameling van positieve rationele getallen.

- Laat zien dat G_1 en G_2 isomorf zijn. [1pt]
- Laat zien dat G_1 en G_3 niet isomorf zijn. [1pt]
- Laat zien dat G_3 en G_4 niet isomorf zijn. [1pt]

Oplossing: $G_2 \cong \langle a, b \,|\, b\rangle \cong \langle a \,|\, \rangle \cong \mathbb{Z}$. Als $\varphi : \mathbb{Z} \to \mathbb{Q}$ en injective homomorfisme is, dan $\frac{1}{2}\varphi(1) \notin \mathrm{Im}(\varphi)$. $\forall g \in G_3, \exists y : y + y = x$ maar $\exists g \in G_4$, $\nexists y : y \times y = x$.

Opgave 3 Zij G de groep van orientatie behoudende symmetrieën van de volgende figuur: **[4pt]**

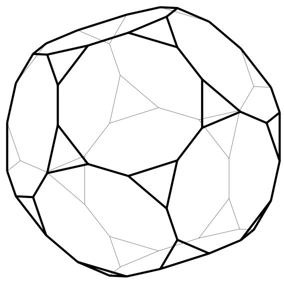

Zij X de verzameling van zijvlakken, en Y de verzameling van hoekpunten van deze figuur.
Is de actie van G op X transitief? Is deze actie vrij? [2pt]
Is de actie van G op Y transitief? Is deze actie vrij? [2pt]

Oplossing: De actie op X is niet transitief (2 banen) en niet vrij (stabilizatoren zijn niet triviaal) De actie op Y is transitief (één baan) en vrij (de cardinaliteit van de baan is gelijk aan de orde van de groep).

Opgave 4 Hoeveel conjugatie classen zijn er in de symmetrische groep S_6? **[4pt]** [1pt]
Hoeveel elementen van S_6 zijn er die in dezelvde conjugatie classe als $(1,2)(3,4,5)$ zitten? [1pt]
Hoeveel elementen van S_6 zijn er die met de permutatie $(1,2)(3,4,5)$ commuteren? [1pt]

Zij G een groep van orde n, en g een element uit G. Zij m het antaal elementen die met g commuteren.
Hoeveel elementen zijn er dan in de conjugatie classe van g? [1pt]

Oplossing: De mogelijke cykel structuren zijn (1,1,1,1,1,1), (2,1,1,1,1), (2,2,1,1), (2,2,2), (3,1,1,1), (3,2,1), (3,3), (4,1,1), (4,2), (5,1), en (6), er zijn dus 11 conjugatie classen in S_6. De conjugatie classe van $(1,2)(3,4,5)$ heeft $\binom{6}{2} \cdot \binom{4}{3} \cdot 2 = 120$ elementen, en er zijn dus $6! : 120 = 6$ elementen die met $(1,2)(3,4,5)$ commuteren. Er zijn $n : m$ elementen in de conjugatie classe van g omdat de conjugatie classe een baan is voor de conjugatie actie, en de stabilizator van g orde m heeft.

Opgave 5 Zij A een eindig abelsch groep, en p een priem getal. **[2pt]**
Hoeveel p-sylow deelgroepen zijn er in A? [1pt]
Geef een voorbeeld van een 3-Sylow deelgroep van de cyclische groep $\mathbb{Z}_{216}$. [1pt]

Oplossing: Alle p-Sylows zijn aan elkaar geconjugeerd, dus gelijk aan elkaar omdat A abelsch is. $216 = 27 \times 8$ dus $\mathbb{Z}_{27} < \mathbb{Z}_{216}$ is een 3-Sylow.

Opgave 6 Zij $F_2 = \langle x, y \rangle$ de vrije groep op twee voortbrengers.
Laat zien dat de afbeelding **[2pt]**

$$x \mapsto xyx, \qquad y \mapsto xy$$

een automorfisme $F_2 \to F_2$ induceert.

Oplossing: De inverse afbeelding is $x \mapsto y^{-1}x$, $y \mapsto x^{-1}y^2$.